

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2C/7/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8509200073
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Mišenková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2019:8509200073.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou JUDr. Emíliou Mišenkovou v sporovej veci žalobkyne: H. L., nar. X.X.XXXX, trvale bytom P. nad F. XXX, zastúpená JUDr. Martou Konkolovou, advokátkou, so sídlom Jarmočná 79, Stará Ľubovňa, proti žalovaným: 1/ U. O., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom P. nad F. XXX, zastúpený JUDr. Vierou Komanovou, advokátkou, so sídlom ul. 17. novembra 31, Stará Ľubovňa, 2/ P. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom P. nad F., F. XXX, o zriadenie vecného bremena, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovaný v 1. rade **m á n á r o k** na náhradu trov konania voči žalobkyňi v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

III. Žalovanej v 2. rade **n á r o k** na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou podanou na súde dňa 13.1.2009 žiadala, aby súd určil, že nadobudla vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré pozostáva z práva prechodu (používania cesty) peši, vozom aj motorovými prostriedkami cez pozemok žalovaného - parc. č. 203/3, kat. úz. P. nad F., zapísaný na LV. č. XXX Správy katastra v X. S., na susediace pozemky žalobkyne - parc. č. 191, 192, 193, 194, 195 a 202 kat. úz. P. nad F., zapísané na LV č. XXX Správy katastra v X. S.. Ďalej žiadala určiť, že žalovaní sú povinní trpieť cez uvedený pozemok vykonávanie práva prechodu žalobkyne a jej rodinných príslušníkov pešo, vozom a motorovými prostriedkami na jej susediace pozemky. Zároveň žiadala, aby súd zaviazal žalovaných nahradiť jej trovy konania. Žalobu odôvodnila tým, že je výlučnou vlastníčkou pozemkov parc. čísla 191, 192, 193, 194, 195, 196, a 202, zapísaných na LV č. XXX, kat. úz. P. nad F. a žalovaní sú bezpodielovými vlastníkmi susedných pozemkov parc. č. 197/2, 198, 199 a 203/3, zapísaných na LV č. XXX, kat. úz. P. nad F.. Ďalej uviedla, že žalovaní si vyhlásením o vydržaní č. N 31/2008 zo dňa 19.2.2008 osvedčili časť pozemku parc. 203, ktorá je vedená pod parc. č. 203/3 o výmere 86 m². Tým žalobkyňi zabránili prístup k rodinnému domu a prísluším pozemkom rodinného domu t.j. dvora a záhrady. Žalovaní toto osvedčenie o vydržaní vykonali účelovo, lebo v susedských vzťahoch už dávno, najmenej od roku 1997 nevládnu dobré vzťahy. Syn žalovaných ako aj sám žalovaný v 1/ rade robia prieky žalobkyňi a jej rodinným príslušníkom a v čase, kedy si chceta oplotiť pozemok a podala žalobu na súd o prístup do garáže, osvedčením vydržali prístup do jej rodinného domu, dvora a záhrady. Od uvedenej doby žalovaní zabraňujú prechádzať cez ich pozemok, na pozemku umiestňujú rôzne predmety a materiály, aby žalobkyňa sa bez problémov mohla dostať do dvora a domu. Preto žiadala, aby žalovaní a s nimi žijúce osoby boli zaviazaní trpieť výkonu práva zodpovedajúce vecnému bremenu t.j. trpieť právo prechodu pešo, vozom, traktorom a automobilom po ceste cez pozemok žalovaných. Naliehavosť právneho záujmu na určení tohto práva žalobkyne a jej rodinných príslušníkov, ktoré doteraz vykonávali, odôvodnila potrebou jeho zápisu v katastri nehnuteľnosti. Navrhla, aby súd rozsudkom určil,

že žalobkyňa nadobudla vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré pozostáva z jeho práva prechodu (používania cesty) peši, vozom aj motorovými prostriedkami cez pozemok žalovaného - parc. č. 203/3, kat. úz. P. nad F., zapísaný na LV. č. XXX Správy katastra v X. S., na susediace pozemky žalobkyne - parc. č. 191, 192, 193, 194, 195 a 202 kat. úz. P. nad F., zapísané na LV č. XXX Správy katastra v X. S.. Taktiež žiadala, aby súd vyslovil, že žalovaní cez uvedený pozemok sú povinní trpieť vykonávanie práva prechodu žalobkyne a jej rodinných príslušníkov pešo, vozom a motorovými prostriedkami na jej susediace pozemky. Zároveň si uplatnila nárok na náhradu trov konania.

2. Pôvodní žalovaní 1/, 2/ vo vyjadrení k žalobe uviedli, že sa nezakladá na pravde tvrdenie žalobkyne, že jej bránia v prístupe do domu. Poukázali na to, že žalovaný v 1/ rade dovolil cca pred 40 rokmi právnym predchodcom žalobkyne využívať jeho pozemok na prechod k ich pozemkom, tento súhlas bol však podmienený tým, že oni povolia žalovaným prechod cez ich pozemok na parcelu č. 194. V súčasnosti je tento pozemok ohradený, bránka nie je a žalobkyňa svojim konaním žalovaným zabránila v prechode na ich parcelu. Pokiaľ sa jedná o zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu k rodinnému domu a k susediacim pozemkom, nebránia žalobkyňi, veď to povolili jej rodičom. Predpokladali však, že žalobkyňa bude rešpektovať dohody, ktoré ústne uzavreli s jej rodičmi, čo sa však nestalo. Žalovaní tvrdia, že oni v podstate dohodu dodržiavajú, žalobkyňa chodí cez ich pozemok, avšak ona im prechod zahradila. Nesúhlasia však s tým, aby žalobkyňa využívala na prechod celú šírku pozemku resp. celú parcelu, ale len maximálne v šírke 3 m. Majú taktiež výhrady voči zriadeniu vecného bremena týkajúceho sa prístupu ku garáži postavenej na pozemku prac. č. 202 kat. úz. P. nad F., zapísanej na LV č. XXX. V súvislosti s týmto poukázali na výpis z uznesenia obecného zastupiteľstva P. nad F. zo dňa 18.11.2004, keď žalobkyňa ohlásila obecnému úradu drobnú stavbu - rekonštrukciu jestvujúcej stavby (garáže). Obecný úrad súhlasil s rekonštrukciou za predpokladu, že bude majetkoprávne vyporiadaná prístupová cesta. Žalobkyňa napriek tejto podmienke garáž nielen rekonštruovala, ale ju prakticky aj predĺžila, ale hlavne si nevybudovala novú prístupovú cestu a teraz chce žalovaných obmedzovať v riadnom a nerušenom užívaní ich vlastníctva. Obecný úrad pri prešetrovaní sťažnosti žalobkyne v roku 2005 a 2007 konštatoval, že žalobkyňa nedodržala podmienku vypsoriadania príjazdovej cesty, teda nerešpektovala uznesenie obecného úradu.

3. Žalobkyňa podaním zo dňa 16.3.2009 navrhla prerušiť konanie do právoplatného skončenia konania vo veci 5C/180/2008 o určenie hranice z dôvodu, že toto má zásadný vplyv na vyriešenie vecného bremena na vstup na pozemok, ktoré navrhli súdu vyriešiť súdnou cestou.

4. Uznesením zo dňa 21.4.2009 č.k. 2C/7/2009-38 bolo konanie v predmetnej veci prerušené do právoplatného skončenia veci vedenej Okresným súdom v X. S. pod sp. zn. 5C/180/2008.

5. Ďalším podaním zo dňa 27.6.2012 žalobkyňa požiadala prerušiť konanie do právoplatného skončenia konania vo veci 5C/46/2011. Návrh odôvodnila tým, že konanie vo veci 5C/180/2008 bolo síce ukončené v časti, avšak v časti bola vec vylúčená na samostatné konanie - pod sp. zn. 5C/46/2011, ktoré má zásadný vplyv aj pre toto konanie.

6. Uznesením zo dňa 28.6.2012 č.k. 2C/7/2009-51 bolo konanie v predmetnej veci prerušené do právoplatného skončenia veci vedenej Okresným súdom v X. S. pod sp. zn. 5C/46/2011.

7. Vec tunajšieho súdu sp. zn. 5C/46/2011 bola právoplatne skončená rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 5C/46/2011-667 zo dňa 6.2.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 9Co/68/2018-767 zo dňa 21.2.2019.

8. Dňom 1.7.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

9. Podľa § 470 ods. 1, 2 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

10. Keďže konanie vo veci sp. zn. 5C/46/2011 bolo právoplatne skončené dňa 29.3.2019, odpadla teda prekážka, pre ktorú bolo konanie v prejednávanej veci prerušené, rozhodol súd uznesením č.k. 2C/7/2009-100 zo dňa 17.6.2019, o pokračovaní v konaní v prejednávanej veci.

11. V čase, keď bolo konanie v prejednávanej veci prerušené, zomrel žalovaný v 1/ rade a aj žalovaná v 2/ rade. V dedičskom konaní sp. zn. 1D/375/2009 nadobudli podiel poručiteľov na sporných pozemkoch U. preto súd uznesením sp. zn. 2C/7/2009-107 zo dňa 26.8.2019 rozhodol, že v zmysle § 63 ods. 1, 2 CSP pokračuje v konaní s tými dedičmi, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo k nehnuteľnosti, o ktorú v tomto konaní ide, t.j. s U. O. a P. T..

12. Vzhľadom na to, že konanie v predmetnej veci začalo za účinnosti zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (žaloba bola podaná na súd dňa 13.1.2009) a dňa 1.7.2016 nadobudol účinnosť nový procesný predpis zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, vyzval súd sporové strany uznesením č.k. 2C/7/2009-110 zo dňa 18.9.2019, podľa § 167 ods. 3, 4 CSP, aby v lehote 15 dní predložili všetky ďalšie skutočnosti, ktoré považujú za potrebné v tomto konaní uviesť, označili dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom ich zároveň poučil o možnosti sudcovskej koncentrácie konania.

13. Žalovaný v 1/ rade na výzvu súdu reagoval podaním zo dňa 2.10.2019, v ktorom uviedol, že sa stotožňuje s vyjadrením jeho rodičov zo dňa 25.3.2009. Ďalej konštatoval, že žalobkyňa sa snaží riešiť vzniknuté problémy súdnou cestou len z dôvodu, že si nemieni splniť záväzky voči jeho rodine. Tvrdí, že žalobkyňa získala osvedčením o vydržaní viacero pozemkov patriacich ich rodine, aj parcelu na vybudovanie prístupovej cesty k rodinnému domu a to parcelu KN-C 196 kat. úz. P. nad F.. Prístup k rodinnému domu môže riešiť cez pôvodnú prístupovú cestu, cez svoj a obecný pozemok. Došlo k zmierneniu svahu, úprave toku potoka potrubím. Žalobkyňa však požaduje vecné bremeno cez ich parcelu KN-C 197/2 k jej parcele KN-C 202, ktorej pôvodne ich vlastníctvo, získala bez ich súhlasu, vydržaním u JUDr. Čabru v Poprade. Poukázal na možnosť vyriešenia vstupu do budovy - vchod realizovať z opačnej strany tak, ako jej to stanovil stavebný úrad. Vytvorením vecných bremien len na pozemkoch žalovaných tak, ako to navrhuje žalobkyňa, by došlo k vytvoreniu prekážky v riadnom užívaní jeho pozemkov a to prístupu k rodinnému domu, vybudovaním prístupovej cesty a parkovania motorových vozidiel. Ďalej poukázal na to, že žalobkyňa nepreviedla svoj pozemok za získaný pozemok, ktorý si vzájomne zamenili ešte ich rodičia. Žalovaný 1/ zastáva názor, že tento problém nie je vôbec potrebné riešiť cestou súdu, ale vzájomnou dohodou, komplexne tak, aby on mal zabezpečený prejazd cez jej parcelu KN-C 194 k svojej záhrade tak, ako to bolo v minulosti. Má za to, že je potrebné za účasti obidvoch strán a geodeta určiť a vypracovať geometricky plán a presne špecifikovať parcelu, ktorá bude slúžiť na daný účel. Žiada žalobkyňu, pokiaľ má záujem, aby vyjadrila svoj návrh na vyriešenie daného sporu dohodou.

14. Uznesenie (výzva) súdu zo dňa 18.9.2019 bolo doručené právnej zástupkyňi žalobkyne dňa 19.9.2019. Žalobkyňa a ani jej právna zástupkyňa na výzvu súdu nereagovali.

15. Následne súd dňa 18.9.2019 nariadil termín pojednávania na deň 8.11.2019 o 9.00 hod. Dňa 6.11.2019 právna zástupkyňa žalobkyne požiadala o odročenie pojednávania z dôvodu jej náhlej práceneschopnosti, v dôsledku ktorej nie je schopná zúčastniť sa tohto súdneho pojednávania. Zároveň dodala, že z dôvodu tak právnej ako aj skutkovej zložitosti veci, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že ide o konanie, ktoré sa začalo už v roku 2009, pričom s ním súvisiace konanie sp. zn. 5C/46/2011 trvalo taktiež dlhé časové obdobie a skončilo sa len pred nedávnou dobou, klient trvá na jej osobnej účasti. K žiadosti o odročenie pojednávania priložila potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti a potvrdenie všeobecného lekára o tom, že zo zdravotných dôvodov nie je spôsobilá zúčastňovať sa súdnych pojednávaní.

16. Súd vyhovel žiadosti právnej zástupkyne žalobkyne o odročenie pojednávania vytýčeného na deň 8.11.2019 a pojednávanie odročil na deň 2.12.2019. Zároveň však uznesením č.k. 2C/7/2009-126 zo dňa 8.11.2019 rozhodol, že na ďalšie návrhy o odročenie pojednávania nebude prihliadať a uložil právnej zástupkyňi žalobkyne, aby sa na ďalšie pojednávanie dostavila alebo si zabezpečila zastupovanie iným advokátom alebo advokátskym koncipientom. Uznesenie a predvolanie (ktorého obsahom bola aj žiadosť, aby právna zástupkyňa o mieste a čase pojednávania upovedomila žalobkyňu) boli právnej zástupkyňi žalobkyne doručené dňa 13.11.2019.

17. Na pojednávanie dňa 2.12.2019 sa nedostavila žalobkyňa a ani jej právna zástupkyňa, svoju neúčast' na pojednávaní žiadnym spôsobom neospravedlnili. Taktiež sa nedostavila ani žalovaná v 2/ rade, ktorej predvolanie na pojednávanie bolo doručené dňa 20.11.2019.

18. Keďže predvolanie na pojednávanie bolo sporovým stranám doručené a u všetkých bola zachovaná päťdňová lehota na prípravu pojednávania v zmysle § 179 ods. 2 CSP, súd v zmysle § 180 CSP rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti žalobkyne, právnej zástupkyne žalobkyne a žalovanej v 2. rade.

19. Právna zástupkyňa žalovaného v 1/ rade na pojednávaní dňa 2.12.2019 uviedla, že podľa jej názoru je žaloba nedôvodná. V žalobe sú uvádzané tvrdenia, ktoré sa nezakladajú na pravde, napr. že žalovaní si osvedčili v roku 2008 pozemky, vyslovene účelovo. Tiež upriamila pozornosť súdu na tvrdenie žalobkyne, že susedské spory medzi sporovými stranami existujú minimálne od roku 1997. Ak teda sama žalobkyňa konštatuje, že medzi sporovými stranami sú susedské spory už od roku 1997, potom nie je splnená podmienka dobromyseľnosti pre vydržanie, ktorého určenia sa žalobkyňa domáha. Ďalej poukázala na skutočnosť, že sama žalobkyňa požiadala, resp. ohlásila drobnú stavbu ešte niekedy v roku 2004, kedy mienila starú garáž resp. starý prístrešok, ktorý slúžil ako garáž, prepracovať alebo zrekonštruovať na garáž, avšak jednalo sa o prístrešok úplne inej vizáže ako je dnes postavená garáž, ku ktorej žiada zriadiť vecné bremeno. Nepopiera, že spory medzi žalobkyňou a právnymi predchodcami žalovaného v 1/ rade skutočne existovali, avšak nie je pravda, to, čo tvrdí žalobkyňa v žalobe, že právny predchodca žalovaného v 1/ rade robil prieky žalobkyňi. Ten jej rozhodne nemohol robiť prieky v tom zmysle, že jej bránil vo vstupe do domu a do garáže. On nebol vlastníkom motorového vozidla, ktoré parkovalo pred vstupom do garáže, ktorú si tam žalobkyňa postavila. V súvislosti s výstavbou garáže a so samotným ohlásením drobnej stavby poukázala na výpis z uznesenia Obecného úradu P. nad F. ktoré na svojom zasadnutí dňa 10.11.2004 prejednávalo žiadosť o drobnú stavbu pre pani Grešákovú Renátu a uznesením č. 298/OZ/04 schválilo drobnú stavbu pre pani L. s tým, že obec súhlasí s rekonštrukciou jestvujúcej stavby (garáže), ak bude majetkoprávne vysporiadaná prístupová cesta - túto riešiť výstavbou novej príjazdovej cesty z jestvujúcej miestnej komunikácie, ak budú dodržané zákonom stavené podmienky. Túto požiadavku, ktorým obecné zastupiteľstvo schválilo drobnú stavbu, žalobkyňa absolútne nerešpektovala, porušila nielen uznesenie obecného zastupiteľstva, ale aj stavebný zákon, pretože jednak podľa žaloby a jednak podľa listu vlastníctva garáž nemá 25 m², ale zastavaná plocha je 29 m², pričom stavebný zákon č. 50/1976 jednoznačne za drobnú stavbu označoval stavbu, ktorá mala max. výmeru 25 m². Žalovaný v 1/ rade podal sťažnosť na stavebný úrad, kde v rámci prešetrovania jeho sťažnosti chcel dosiahnuť to - keďže sa nejednalo o drobnú stavbu a stavba bola postavená bez stavebného povolenia - aby bola táto stavba kvalifikovaná ako čierna stavba, ale vzhľadom na dlhý čas, ktorý uplynul od realizácie drobnej stavby, oslovené orgány sa touto otázkou odmietli zaoberať. Neznamená to však, že pri požiadavke na zriadenie vecného bremena nie je možné prihliadnuť na porušenie týchto predpisov a nerešpektovanie uznesenia obecného zastupiteľstva. Ďalej poukázala na to, že voči žalovanému v 1/ rade je vedených na tunajšom súde niekoľko sporov, pričom ich podstata spočíva v tom, že stále sa jedná o tie isté pozemky. Poukázala na skutočnosť, že žalovaní mali vedomosť o tom, že pôvodný prístrešok patrí bratovi žalobkyne a nie jej. Len úplne náhodou sa niekedy v roku 2005 dozvedeli, že pozemok, na ktorom si žalobkyňa postavila garáž, získala vydržaním. Zastáva názor, že nie je možné v danej veci priznať vecné bremeno, pretože nie sú splnené zákonom stanovené podmienky, ktoré sú obdobné ako pri vydržaní vlastníckeho práva, t.j. predovšetkým dobromyseľnosť. Nemožno hovoriť o dobromyseľnosti žalobkyne, pretože podľa výťažku mapy z katastra nehnuteľnosti jednoznačne vidno, že parcela 197/2 je vo vlastníctve žalovaných, parcela 202, ktorá je vo vlastníctve žalobkyne, je doslova vsadená do parcely 197/2. Podľa petitu žalobkyňa požaduje zriadiť vecné bremeno cez parcelu 203/3, o ktorej tvrdí, že bola vytvorená z parcely 203, čo nie je pravda, pretože pôvodní žalovaní si v roku 2008 osvedčili parcelu 203/3 nie z parcely 203, ale z mpč. 381. Z predloženej mapy jednoznačne vidno, že parcela 203/3 smeruje k rodinnému domu žalobkyne, ale nesmeruje k parcele 202. Je teda zrejmé, že keď žalobkyňa začala realizovať drobnú stavbu, musela si byť vedomá toho, že vlastne stavia garáž na úplne cudzom pozemku. Z každej strany je iný vlastník pozemku, teda absolútne nerešpektovala tento stav. Absolútne nerešpektovala uznesenie obecného zastupiteľstva, ktoré jej jednoznačne vo výpise z uznesenia určilo, že vtedy môže zrealizovať drobnú stavbu, pokiaľ bude mať vyriešenú otázku prístupovej cesty. Podstatné však je, že na to, aby mohlo byť rozhodnuté o vydržaní vecného bremena, musí byť splnená podmienka dobromyseľnosti. Táto, podľa jej názoru, jednoznačne nebola splnená, teda možno konštatovať, že žalobkyňa bola dobromyseľná, čiže nie sú splnené podmienky pre zriadenie vecného bremena. Ak má sa vyriešiť problém, ktorý tam existuje, poukázala na vyjadrenie žalovaného, ktorý navrhuje, aby si žalobkyňa urobila vstup do garáže z opačnej

strany garáže. Ten vstup do garáže by bol cez jeho pozemok, ale zo strany, kde momentálne vstup do garáže nie je a jedná sa len o úzky pás pozemku. V súčasnosti dvere do garáže, ktoré sa otvárajú do pozemku parc. č. 197/2 mu znehodnocujú jeho pozemok, bránia mu v tom, aby si mohol na svojom pozemku postaviť garáž. Na tento účel už má vypracovaný projekt, ale práve tým, že minimálne 10 rokov tam existujú susedské spory, nie je možné, aby túto svoju garáž začal realizovať. Spory, ktoré vyvoláva žalobkyňa viedli k vzniku ďalších sporov, v dôsledku ktorých žalovaný v 1/ rade nemá možnosť používať cestu, ktorú dlhé roky používali nielen jeho rodičia, ale aj jeho dedo, a to ako prístupovú cestu k rodinnému domu. Pokiaľ žalobkyňa žiada zriadiť vecné bremeno cez parcelu č. 203/3, kde tvrdí, že je jej bránené v prechode do domu, toto sa nezakladá na pravde. Pravda je skôr taká, že v minulosti bol tam svah, cez ktorý vedie prístupová k rodinnému domu, ten mal však iný výzor, iný tvar a vtedy nebola vlastníčkou susediaceho pozemku. Teraz, pri čiastočnej realizácii zemných úprav, je možné, aby si žalobkyňa prístupovú cestu k rodinnému domu urobila cez svoj pozemok. Navrhla, aby súd žalobu v celom rozsahu zamietol s tým, že v prípade úspechu si uplatňuje náhradu trov konania.

20. Žalovaný U. O. na pojednávaní uviedol, že on by mal viacero otázok na žalobkyňu, avšak táto sa na pojednávanie nedostavila. Vzhľadom na to, že sa medzi nimi vedie viacero súdnych sporov, navrhoval by som ukončiť celý spor dohodou, avšak on bude trvať na tom, aby mal umožnený prístup do svojej záhrady. Poukázal na to, že na základe dohody jeho právnych predchodcov a právnych predchodcov žalobkyne sa bez sporov vzájomne prechádzalo cez pozemky, avšak žalobkyňa prestala túto dohodu rešpektovať. Konštatoval, že žalobkyňa mieni od neho, pôvodne žiadala jeho rodičov, vypratať pozemok, ktorý bol zamenený s jej bratom, právnym predchodcom. Pokiaľ bude žalobkyňa trvať na vypratání tohto pozemku, bude nútený tento pozemok, ktorý mu ostal pred domom, využívať na ukladanie dreva a odkladanie vecí. Ďalej uviedol, že si plánuje vybudovať prístupovú cestu k rodinnému domu, ktorú nemá a postaviť garáž. Z toho teda vyplýva, že najlepšie by bolo vyriešiť všetky spory dohodou. On je ochotný vyjsť žalobkyni v ústrety tak, aby bola spokojná, ale samozrejme, nepôjde to bez toho, aby musela niečo rešpektovať aj ona, a to hlavne veci, na ktorých sa dohodli ešte ich rodičia. Má za to, že celý spor vznikol a v podstate to aj ďalej pokračuje, z dôvodu, že sa nerešpektuje vlastníctvo, osvedčujú sa jeho pozemky bez toho, aby sa on mohol k tomu vyjadriť. Takže spory vznikajú preto, že sa nekomunikuje.

21. Súd sa oboznámil so spisovým materiálom, na pojednávaní vykonal dokazovanie oboznámením žaloby, výpisov z listov vlastníctva č. XXX a XXX kat. úz. P. nad F., geometrického plánu zo dňa 6.2.2008, vyjadrenia pôvodných žalovaných zo dňa 25.3.2009, výpisu z uznesenia obecného zastupiteľstva Obce P. nad F. zo dňa 18.11.2004, listín označených ako prešetrenie sťažnosti - odpoveď zo dňa 10.4.2007, sťažnosť - odpoveď zo dňa 17.8.2005, vypracovaných Obcou P. nad F., podstatného obsahu spisu tunajšieho súdu sp. zn. 5C/46/2011, z neho najmä žaloby, zápisnice z ohliadky na mieste samom, rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 5C/46/2011 zo dňa 6.2.2018 a rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/68/2018 zo dňa 21.2.2019, listín predložených na pojednávaní právnou zástupkyňou žalovaného v 1/ rade - fotografie garáže s prístreškom, fotosnímkou umiestnenia parcel, listiny - poskytnutie informácie z KN o nehnuteľnostiach, výzvy na vypratanie pozemku od JUDr. Marty Konkoľovej zo dňa 5.4.2013 a oznámenia zo dňa 18.9.2018 z Okresného úradu Stará Ľubovňa a zistil tento skutkový stav:

22. Podľa výpisu z katastra nehnuteľnosti je žalobkyňa vedená ako výlučná vlastníčka parcel registra „C“ evidovaných na katastrálnej mape pod parcelným číslom 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197/1, 202 a 204, zapísaných na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXX, kat. úz. P. nad F.. Žalobkyňa nadobudla časť týchto nehnuteľností na základe darovacej zmluvy od svojich právnych predchodcov - rodičov, ktorej vklad bol povolený v katastri nehnuteľnosti pod V 341/95 - 45/95 a časť na základe osvedčenia o vydržaní N 590/97.

23. Podľa výpisu z listu vlastníctva č. XXX kat. úz. P. nad F. sú ako vlastníci parcel registra „C“ evidovaných na katastrálnej mape pod parc. č. 197/2, 198, 199, 203/3 vedení : žalovaný v 1/ rade U. O. v podiele 11/12 - na základe osvedčenia o dedičstve 1D/114/2014 (právoplatné dňa 17.3.2015) a uznesenia o dedičstve 1D/375/2009 (právoplatné dňa 5.3.2010) a žalovaná v 2/ rade P. T. v podiele 1/12 na základe osvedčenia o dedičstve XD/XXX/XXXX (právoplatné dňa 17.3.2015), ako právni nástupcovia po nebohom U.ovi O.ovi a Y. O.ovej.

24. V konaní nebolo sporné, že časť parcely 203/3 zapísanej na LV č. XXX kat. úz. P. nad F., na základe neformálnych dohôd medzi právnymi predchodcami žalobkyne a žalovaných v 1/ a 2/, slúžila aj ako prístupová cesta k nehnuteľnostiam teraz vo vlastníctve žalobkyne, to vyplýva tak z podanej žaloby, ako aj z vyjadrenia žalovaných.

25. Taktiež nebolo sporné, že v roku 2008 si právni predchodcovia žalovaných v 1/ a 2/ rade vyhlásením o vydržaní č. N 31/2008 zo dňa 19.2.2008 osvedčili časť pozemku z pôvodnej parcely mpč. 381, a to parcelu č. 203/3 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 86 m², ktorá je zapísaná na LV č. XXX, kat. úz. P. nad F.. Uvedená parcela je susediacou parcelou s parcelami, ktoré sú vo vlastníctve žalobkyne - parc. č. 196 a parc. č. 192, na ktorej je postavený - na prac. č. 191, rodinný dom súp. č. XXX.

26. Neskôr, podľa tvrdenia žalobkyne, uvedeného v žalobe, najmenej od roku 1997, a podľa vyjadrenia žalovaných od roku 2005, kedy žalobkyňa realizovala výstavbu plotu, došlo k narušeniu susedských vzťahov medzi žalobkyňou a pôvodnými žalovanými v 1/ a 2/ rade (neskôr aj medzi teraz žalovanými v 1/ a 2/ rade). V dôsledku zhoršenia týchto susedských vzťahov začali vznikať medzi nimi spory ohľadom prechádzania cez susediace pozemky, ktoré predtým využívali na vzájomný prístup k svojim nehnuteľnostiam.

27. Keďže do uvedenej doby žalobkyňa využívala časť parcely č. 203/3 (pôvodne mpč. 381) ako prístupovú cestu k svojim pozemkom a k rodinnému domu a mala za to, že k časti tejto parcely - k novovytvorenej parcele KN-C 203/5 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 55 m² (ktorá vznikla odčlenením od časti parcely KN C 203/3) nadobudli vlastnícke právo jej rodičia titulom spracovania, domáhala sa v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 5C/46/2011 určenia vlastníckeho práva k tejto parcele č. KN-C 203/5, a to pôvodne voči žalovaným U.ovi a Y. O.ovým, neskôr voči ich právnym nástupcom U.ovi O.ovi a P. T. (rovnako ako aj v teraz prejednávanej veci - voči žalovaným 1/, 2/). Do právoplatného skončenia uvedeného konania bolo konanie v teraz prejednávanej sporovej veci prerušené. Konanie vo veci sp. zn. 5C/46/2011 bolo právoplatne skončené dňa 29.3.2019.

28. Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 5C/46/2011, vyplýva, že v uvedenom konaní sa žalobkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva k novovytvorenej parcele KN-C 203/5, ktorá vznikla odčlenením od časti parcely 203/3. Svoj nárok odôvodňovala v podstate tým, že uvedenú parcelu užívali jej právni predchodcovia - rodičia - od roku 1955 ako prístupovú cestu k rodinnému domu. Keďže tento pozemok nebol užívaný, bol zanedbaný, zarastený burinou a divo rastúcimi kríkmi, jej rodičia ho prekopali, odvodnili, navozili zeminu, vyrovnali a postavili na ňom cestu, ako prístupovú cestu k rodinnému domu, uvedené sa stalo za účinnosti zákona č. 141/1950 Zb. a žalobkyňa mala za to, že jej rodičia nadobudli k tomuto pozemku vlastnícke právo v zmysle § 126 ods. 1 zák. č. 141/1950 Zb. titulom spracovania. Spory ohľadne novovytvorenej parcely KN-C 203/5 podľa tvrdenia žalobkyne začali v roku 2008, kedy si predmet sporu osvedčili právni predchodcovia žalovaných a žalovaný v 1/ rade im začal zamedzovať prístup, podľa tvrdenia žalovaných spory nastali v roku 1995, kedy nehnuteľnosti nadobudla žalobkyňa, pretože prestala rešpektovať dovtedy existujúci stav.

29. Rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 5C/46/2011-667 zo dňa 6.2.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 9Co/68/2018 zo dňa 21.2.2019 bola žaloba zamietnutá. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorý vo svojom rozsudku konštatoval, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno a nepreukázala svoje vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti. Konštatoval, že v spore nebol preukázaný právny titul, na základe ktorého žalobkyňa spolu so svojim predchodcom spornú nehnuteľnosť nerušene a dobromyseľne dlhé roky užívala, ktorý by mohol mať za následok vznik vlastníckeho práva. Vzhľadom na uvedené uzavrel, že žalobkyňa so zreteľom na všetky okolnosti nebola dobromyseľná (nepreukázala platný právny titul, od ktorého odvodzuje vstup do držby), teda nesplnila jednu z podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním. Rozsudok prvoinštančného súdu vo veci sp. zn. 5C/46/2011 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 29.3.2019.

30. Z výpisu z uznesenia obecného zastupiteľstva zo dňa 18.11.2004 vyplýva, že obecné zastupiteľstvo schválilo drobnú stavbu pre p. L. H. s tým, že obec súhlasí s rekonštrukciou jestvujúcej stavby (garáže), ak bude majetkovoprávne vysporiadaná prístupová cesta - túto riešiť výstavbou novej príjazdovej cesty z jestvujúcej miestnej komunikácie a budú dodržané zákonom stanovené podmienky.

31. Z listiny vypracovanej Obcou P. nad F. zo dňa 10.4.2007, označenej ako prešetrenie sťažnosti - odpoveď, adresovanej P. L. plynie, že obec prešetrila sťažnosť adresáta a po následnom ústnom pojednávaní na mieste obhliadky komisia pre riešenie sťažnosti navrhla sporným stranám, aby sa pokúsili o zmiernu vybavenie sporu. Nakoľko k zmiernemu vybaveniu nedošlo, obec P. nad F. požiadala U. a O. a ml., aby neparkoval pred samotným vjazdom do garáže P. L.. Taktiež upozornila P. L., že pri schvaľovaní žiadosti o výstavbu garáže nebola dodržaná podmienka vysporiadania príjazdovej cesty a chýba podpis vlastníka susednej nehnuteľnosti na ohlásení drobnej stavby. Ďalej v technickom popise stavby sú uvedené vyklápacie plechové dvere, kde v skutočnosti sa otvárajú do strán.

32. Z vyjadrenia žalovaného na pojednávaní vyplynulo, že žalovaný nebráni žalobkyni v prístupe k jej pozemkom. Je ochotný vyjsť žalobkyni v ústrety tak, aby bola spokojná, avšak požaduje, aby aj jemu bol umožnený prístup do jeho záhrady a aby žalobkyňa rešpektovala veci, na ktorých sa dohodli ešte ich právni predchodcovia.

Na základe takto ustáleného skutkového stavu súd právne uzatvára:

33. Podľa § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

34. Podľa § 470 ods. 2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

35. Podľa § 137 písm. c/ CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

36. Podľa § 123 Občianskeho zákonníka vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

37. Podľa § 129 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba. Držať možno veci, ako aj práva, ktoré pripúšťajú trvalý alebo opätovný výkon.

38. Podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnuťnosť, po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

39. Podľa § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.

40. Podľa § 151n ods. 2 Občianskeho zákonníka vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti prechádzajú s vlastníctvom veci na nadobúdateľa.

41. Podľa § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Práva zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra.

42. Podľa § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka ak nie je vlastník stavby zároveň vlastníkom príslušného pozemku a prístup vlastníka k stavbe nemožno zabezpečiť inak, súd môže na návrh vlastníka stavby zriadiť vecné bremeno v prospech vlastníka stavby spočívajúce v práve cesty cez príslušný pozemok.

43. Podľa § 123 ods. 1, 2 CSP podanie je úkon určený súdu. Podanie vo veci samej je najmä žaloba, vzájomná žaloba, zmena žaloby, späťvzatie žaloby, odpor, odvolanie dovolanie, a ak to z povahy veci vyplýva, aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia.

44. Podľa § 124 ods. 1 CSP každé podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu.

45. Podľa § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o:

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určenia, či právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určenia právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

Právne posúdenie veci:

46. V prejednávanej veci sa súd v prvom rade zaoberal otázkou, či predmetná žaloba, podaná žalobkyňou dňa 13.1.2019 je určovacou žalobou v zmysle § 137 CSP (v čase podania v zmysle § 80 písm. c/ zákona č. 99/1963 Z.Z. Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „OSP“) alebo je žalobou v zmysle § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka o zriadenie vecného bremena. Podľa označenia v úvodnej časti ide o „žalobu na zriadenie vecného bremena“, avšak podľa obsahu žaloby - opisu skutkového stavu a uplatneného petitu je zrejmé, že žalobkyňa sa domáha, aby súd určil, že žalobkyňa nadobudla vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu a žalovaní sú povinní trpieť vykonávanie tohto práva cez ich pozemok.

47. Riadiac sa ustanovením § 124 ods. 1 CSP dospel súd k záveru, že predmetná žaloba, je žalobou určovacou v zmysle § 137 písm. c/ CSP, ktorou žalobkyňa žiada určiť existencia predmetného vecného bremena a nejde o žalobu v zmysle § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka o zriadenie vecného bremena. Predmetné konanie je sporovým konaním, v ktorom je súd viazaný žalobným návrhom a nemôže prisúdiť viac, než čoho sa žalobkyňa domáha a ani niečo iné, teda súd nemôže sám z vlastnej iniciatívy zriadiť vecné bremeno, ak sa tohto žalobkyňa žalobou nedomáhala, ale domáha sa určenia existencie vecného bremena.

48. V tejto súvislosti považuje súd za potrebné zdôrazniť, že žaloba bola spísaná a podaná právnu zástupkyňou žalobkyne, advokátkou, a preto súd v zmysle § 160 CSP nemá procesnú poučovaciu povinnosť.

49. V zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť na základe vydržania, podmienkou ktorého je, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí. Na naplnenie dobrej viery ale nestačí, ak tvrdené právo k nehnuteľnosti bolo dlhodobo vykonávané bez toho, aby vlastníci v jeho výkon bránil, prípadne, že bolo vykonávané „od nepamäti“, napríklad i inými obyvateľmi obce, rodinnými príslušníkmi a podobne. Ani ústny súhlas vlastníka s prechádzaním cez jeho pozemok nemôže byť právnym dôvodom oprávnenej držby práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. K vydržaniu nestačí len správanie, ktoré by mohol byť obsahom takéhoto práva. Takéto správanie, ak má viesť k vydržaniu, musí byť vykonávané ako právo a ten, kto sa takto správa, musí byť so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že je subjektom vykonávaného práva.

50. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno a právne relevantným spôsobom nepreukázala, že jej vydržaním vzniklo právo vecného bremena spočívajúce v práve prechodu cez pozemok vo vlastníctve žalovaného. Nepreukázala podmienku dobromyseľnosti - existencie právneho titulu, od ktorého odvíja svoje presvedčenie o existencii práva prechodu cez parcelu vo vlastníctve žalovaného. Subjektívny pocit žalobkyne, že jej právo prechodu patrí, pritom sám osebe nemôže byť podkladom pre vydržanie, ak nie je vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosť držby tohto práva. Navyše je potrebné zdôrazniť, že sama žalobkyňa už v žalobe uvádza, že v susedských vzťahoch už dávno, najmenej od roku 1997, nevládnú dobré vzťahy, teda žalobkyňa už čase, keď pôvodní žalovaní 1/, 2/ nadobudli vlastnícke právo

k spornej nehnuteľnosti v roku 2008, nemohla byť dobromyseľnou v tom, že jej právo vecného bremena k tejto nehnuteľnosti patrí.

51. Svoje závery súd opiera o už v podstate ustálenú judikatúru všeobecných súdov zaoberajúcich sa splnením predpokladov pre vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a poukazuje na to, že touto otázkou sa už zaoberal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, napríklad v rozhodnutí sp zn. 3Cdo/14/2016, zo dňa 22.2.2018, v ktorom Najvyšší súd SR konštatoval, že:

„Najvyšší súd sa stotožňuje s konštatovaním odvolacieho súdu, podľa ktorého predpoklady vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sú podobné predpokladom vydržania vlastníckeho práva. K predpokladom vydržania vlastníckeho práva zaujal už právne závery v mnohých rozhodnutiach (na niektoré z nich, aplikovateľné aj na vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, poukazuje ďalej).

V rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo 271/2007 najvyšší súd uviedol, že „predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť ale posudzovaná z objektívneho hľadiska, t. j. či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva veci, ktorých vlastníctvo nenadobudol“.

V súlade s tým najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 49/2010 konštatoval, že „dobromyseľnosť, ako vnútorný psychický stav, je potrebné objektivizovať s prihliadnutím na všetky okolnosti, za ktorých došlo k faktickému nakladaniu s vecou, resp. vykonávaniu práva pre seba. Z týchto okolností potom možno usúdiť, či držiteľ mohol, alebo nemohol rozpoznať, že mu vec alebo právo skutočne patrí. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery, sú aj okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva (právneho titulu), teda tzv. uchopenia sa držby. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva“.

Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 12/2010 na vyššie uvedené nadviazal konštatovaním, podľa ktorého „posúdenie, či držiteľ v dobrej viere je alebo nie je, treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samého účastníka, a vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec (právo) patrí. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo vzniknúť, teda aj k právnomu dôvodu (titulu) vzniku vlastníctva.

Aj v ďalších rozhodnutiach (viď napríklad 4 Cdo 287/2006 a 5 Cdo 234/2009) najvyšší súd vysvetlil, že medzi základné okolnosti, ktoré budú svedčiť o oprávnenosti držby veci patrí aj okolnosť, ako vec (držiteľ) nadobudol, či mu svedčí nejaký nadobúdaci titul.

Nadväzujúc na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že jedným z viacerých predpokladov vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je skutočnosť, že ten, kto určitú nehnuteľnosť užíva (napríklad za účelom prechodu alebo prejazdu), je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že koná ako oprávnený z vecného bremena. Rozhodujúcim tu nie sú subjektívne predstavy alebo domnienky konajúceho; jeho dobromyseľnosť musí byť, podobne ako v prípade vydržania vlastníckeho práva, posudzovaná z objektívneho hľadiska, to znamená z hľadiska, či pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Sama skutočnosť, že nehnuteľnosť užíva nerušene po dobu presahujúcu 10 rokov, nezakladá dobrú vieru o tom, že ide o výkon práva zodpovedajúci vecnému bremenu.

Nad rámec vyššie uvedeného a tiež nad rámec dôvodov uvedených v napadnutom rozsudku najvyšší súd so zreteľom na individuálne okolnosti daného sporu poukazuje na to, že v jeho rozhodovacej praxi už bola riešená otázka, či dobromyseľnosť držby môže za účinnosti Občianskeho zákonníka zakladať kúpna zmluva o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola registrovaná štátnym notárstvom. Obdobnou je otázka, či za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení od 1. januára 1992 môže dobrú vieru určitého subjektu v to, že vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu, zakladať zmluva, na základe ktorej nebol povolený vklad do katastra nehnuteľností (viď § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 283/2009, ktoré bolo v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky publikované ako R 73/2015, dospel k záveru, podľa ktorého „oprávneným

držiteľom nehnuteľnosti, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že je jej vlastníkom, nemôže byť ten, kto do jej držby vstúpil za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení do 31. decembra 1991 na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola registrovaná štátnym notárstvom v zmysle zákona č. 95/1963 Zb. o štátnom notárstve a o konaní pred štátnym notárstvom (notársky poriadok)". Najvyšší súd v uvedenom judikáte vysvetlil, že o dobromyseľnosti možno hovoriť tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že mu vec patrí a ide pritom o omyl ospravedliteľný. Ospravedliteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že myliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého požadovať. Omyl môže byť nielen skutkový, ale aj právny. Právny omyl spočíva v neznalosti alebo neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti alebo nedokonalnej znalosti celkom jednoznačného a zrozumiteľného ustanovenia zákona je právny omyl neospravedliteľný (3 Cdo 97/2009, 4 Cdo 283/2009, 5 Cdo 30/2010, 3 MCdo 7/2010, 3 MCdo 8/2010 a 6 MCdo 5/2010). Neznalosť inak jasného, zrozumiteľného a nesporného ustanovenia zákona nikoho neospravedľuje - pri zachovaní obvyklej opatrnosti sa totiž predpokladá, že každý sa oboznámi so zákonnou úpravou právneho úkonu, ktorý má v úmysle urobiť. Požiadavku, aby zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnej veci boli registrované štátnym notárstvom, bola v Občianskom zákonníku upravená jasne a jednoznačne.

Nadväzujúc na vyššie uvedené a so zreteľom na celkom jednoznačné a zrozumiteľné ustanovenie § 150o ods. 1 Občianskeho zákonníka (podľa ktorého sa pre nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vyžaduje vklad do katastra) zastáva najvyšší súd názor, že od 1. januára 1992 nemôže dobrú vieru určitého subjektu v to, že vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu, zakladať zmluva, na základe ktorej nebol povolený vklad do katastra nehnuteľnosti."

52. Konajúci súd má za to, že vyššie uvedené právne závery Najvyššieho súdu SR sú plne použiteľné aj na teraz prejednávanú vec, preto si ich v celom rozsahu osvojuje a v ďalšom už len na ne odkazuje.

53. Na základe vykonaného dokazovania, riadiac sa vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami, vezmúc do úvahy aj judikatúru Najvyššieho súdu SR v obdobných veciach, dospel súd k záveru, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno a nepreukázala splnenie predpokladov pre vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu.

54. Teória procesného práva podmieňuje úspech sporovej strany v spore unesením dvoch bremien. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na pleciach sporových stranách. Dôsledky neunesenia dôkazného bremena sa riadia pravidlom neúspechu v spore stíhajúcim tú stranu, ktorá bola zodpovedná za preukázanie práva v jej prospech. Pokiaľ teda žalobca v konaní nepreukáže existenciu skutočností svedčiacich o oprávnenosti jeho hmotnoprávneho nároku, súd nemôže rozhodnúť na základe ľubovôle, ale len cestou aplikácie princípov dôkazného bremena, t. j. musí žalobu zamietnuť pre neunesenie dôkazného bremena žalobcom.

55. V tejto súvislosti považuje súd za potrebné poukázať na to, že žalobkyňa, zastúpená v konaní právnu zástupkyňou (advokátkou), podala žalobou, ktorou sa domáhala svojich práv a určila medze, v rámci ktorých mal súd poskytnúť ochranu jej právam a právam chráneným záujmom, avšak v ďalšom konaní už bola nečinnou. Nereagovala na vyjadrenie pôvodných žalovaných 1/, 2/ zo dňa 25.3.2009, ani na výzvu súdu v zmysle § 167 ods. 3, 4 CSP zo dňa 18.9.2019, ani na vyjadrenie žalovaného 1/ zo dňa 2.10.2019 a napokon bez ospravedlnenia sa nedostavila ani ona a ani jej právna zástupkyňa na pojednávanie vytýčené na deň 2.12.2019. Bolo pritom povinnosťou žalobkyne ako pána sporu „dominus litis“ predkladať súdu dôkazy, ktoré by osvedčili existenciu jej nároku a v konaní aktívne sa domáhať svojich práv.

56. K uvedenému dáva súd do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod.

57. Navyše je potrebné zdôrazniť, že žaloba v posudzovanej veci bola podaná na súd ešte v roku 2009 a preto v uvedenej veci je nanajvýš potrebné postupovať v konaní tak, ako to stanovuje čl. 17 CSP, aby vec

bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádzať zbytočným prietahom, konať hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

58. Vzhľadom na uvedené súd uzatvára, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala, že jej vydržaním vzniklo právo vecného bremena spočívajúce v práve prechodu cez pozemok vo vlastníctve žalovaného a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

59. Len pre úplnosť súd poznamenáva, že v prejednávannej veci nebolo možné rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie tak, ako to navrhovala právna zástupkyňa žalovaného v 1/. rade, Rozsudkom pre zmeškanie žalobcu je možné rozhodnúť, ak sa žalobou požaduje, aby sa rozhodlo o splnení povinnosti v zmysle § 137 písm. a/ CSP. V prejednávannej veci žalobkyňa podanou žalobou žiadala, aby súd určil, že nadobudla vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ide teda o určovací žalobu - § 137 písm. c/ CSP. S poukazom na uvedené súd mal za to, že neboli splnené zákonné podmienky na postup podľa § 278 CSP.

Trovy konania

60. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

61. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

62. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

63. Ak podľa obsahu spisu strane v konaní žiadne trovy nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva (uznesenie NS SR z 28.2.2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018, zverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod R 72/2018).

64. V prejednávannej veci bola žaloba žalobkyne zamietnutá, teda žalovaný 1/ a žalovaná 2/ boli v konaní úspešní v celom rozsahu, preto súd v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení priznal žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania voči žalobkyňi, a to v rozsahu 100 %. O výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

65. Žalovanej 2/ v konaní žiadne trovy nevznikli, preto jej súd, riadiac sa vyššie uvedeným právnym názorom Najvyššieho súdu SR (7Cdo/14/2018), nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z.